

ØYSTEIN GJELLERUD
Vestsida 1101
3623 LAMPELAND

Saksbehandler, innvalgstelefon
Mabel Katrine Trovum, 22003589

Tilbakemelding på egenkontrollrapport for avløpssektoren for rapporteringsåret 2022 - Øystein Gjellerud - Gvelven fellesanlegg A/C og B

Egenkontrollrapport og årsrapport fra Øystein Gjellerud viser alvorlige avvik fra krav i utslippstillatelse og forurensningsregelverket for Gvelven fellesanlegg A/C og B i rapporteringsåret 2022.

Så lenge Gvelven fellesanlegg A/C og B i Flesberg kommune ikke drives i tråd med tillatelse gitt i eller i medhold av lov, er nye tillatelser til påslipp, eller avtale om økte påslipp til avløpsrenseanlegget, private eller bedrifter, regnet som forsettlig brudd på tillatelsen.

Rapporterings skjema for 2023 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2024.

Vi viser til egenkontrollrapporter og årsrapporter fra Øystein Gjellerud for Gvelven fellesanlegg A/C og B, samt tilhørende avløpsnett.

Statsforvalteren er forurensningsmyndighet for *Søndre Blefjell* tettbebyggelse, og med dette alle anlegg med utslipp over 50 pe innenfor tettbebyggelsen. Vi viser i denne forbindelse til brev fra Flesberg kommune den 19.01.2022 om endring av forurensningsmyndighet fra kommunen til Statsforvalteren. Dette er første året der Øystein Gjellerud rapporterer avløpsdata til Statsforvalteren for Gvelven fellesanlegg A/C og B.

Avløpsnett til Gvelven fellesanlegg A/C

Øystein Gjellerud har rapportert at avløpsnettet til Gvelven fellesanlegg A/C verken har installerte regnvannsoverløp eller nødoverløp.

Det rapporteres om at det er 103 fritidsboliger tilknyttet avløpsnettet til Gvelven fellesanlegg A/C. I skjemaet for årsrapportering rapporteres det at det ikke er tilknyttet ytterligere fritidsboliger på avløpsnettet til Gvelven fellesanlegg A/C i løpet av 2022.

Gvelven fellesanlegg A/C

Det er for 2022 rapportert at Gvelven fellesanlegg A/C har mottatt og behandlet 3 255 m³ avløpsvann og at ingenting har gått i overløp ved avløpsrensaneanlegget.

Dimensjonerende kapasitet for Gvelven fellesanlegg A/C er oppgitt til å være 386 pe (BOF₅). Dere har rapportert at den målte maksukebelastningen i 2022 var 280 pe (BOF₅).

Det rapporteres at det i 2022 er tatt 6 prøver på innløp og utløp, for analyse av BOF₅, KOF_{CR}, totalfosfor og total-nitrogen. Minimumskravet til antall prøver for et anlegg på størrelse med Gvelven fellesanlegg A/C iht. § 14-11 er dermed overholdt. Det rapporteres imidlertid at prøvene er tatt som stikkprøver, samt at disse ikke er mengdeproporsjonale. Dette er ikke i tråd med forurensningsforskriften § 14-11 som sier at det skal tas døgnblandprøver når prøven skal analyseres for BOF₅ og KOF_{CR}, og at det skal tas døgn- eller ukeblandprøver når prøven skal analyseres for tot-P eller tot-N. Stikkprøvene som er tatt ut tyder på at anlegget ikke klarer sekundærrenserekravene i 2022. En av stikkprøvene viser også en 100 % - overskridelse for BOF₅, som vil si at konsentrasjonen er over 50 mg O₂/l samtidig som renseseffekten er under 70 %. Slike overskridelser på 100 % av det renserekravene tilsier er å regne som avvik fra sekundærrenserekravet i seg selv og skal varsles Statsforvalteren jf. forurensningsforskriften § 14-14.

Frem til det ble avdekket at *Søndre Blefjell* tettbebyggelse hadde et samlet utslipp av kommunalt avløpsvann over 2 000 pe, og at Statsforvalteren var myndighet for utslippet, var Gvelven fellesanlegg A/C omfattet av forurensningsforskriften kapittel 13. Også i § 13-12 står det beskrevet at det skal tas døgnblandprøver når prøven skal analyseres for BOF₅ og døgn- eller ukeblandprøver når prøven skal analyseres for SS eller tot-P. Videre står det også beskrevet i tillatelsen fra Flesberg kommune at: *Flesberg kommune setter krav til 6 ukeblandprøver av innløps/utløpsprøver i året for å dokumentere virkningsgraden ved anlegget.* Det er altså ikke i henhold til verken forurensningsforskriften eller anleggets utslippstillatelse å ta stikkprøver for analyse av organisk stoff og fosfor. Vi understreker at stikkprøver ikke fanger opp variasjonen i tilførsel til anlegget og at Statsforvalteren basert på disse prøvene ikke kan si med sikkerhet om renserekravene er overholdt eller ikke i rapporteringsåret. Manglende prøvetaking iht. gjeldende regelverk er å anse som et alvorlig avvik. Akkreditert prøvetaking som utføres iht. kravene i forurensningsforskriften kapittel 14 må på plass ved anlegget. Vi gjør oppmerksom på at ved overgang fra kapittel 13 til kapittel 14 i forurensningsforskriften vil avløpsanlegg innenfor den aktuelle tettbebyggelsen ha en frist på inntil 7 år for å bygge et biologisk rensetrinn som sikrer stabil overholdelse av sekundærrenserekravene i kapittel 14. Fristen på 7 år gjelder ikke for øvrige krav i forurensningsforskriften kapittel 14. Det betyr at kravene til prøvetaking i forurensningsforskriften begynner å gjelde umiddelbart etter overgangen til kapittel 14.

Videre rapporteres det i skjemaet for årsrapportering at styringsdokumenter er under arbeid. Feltet for siste oppdatering av styringsdokumentene står blankt. Statsforvalteren forstår med dette at det ikke finnes styringsdokumenter for Gvelven fellesanlegg A/C i dag. *Internkontrollforskriften om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter* gjelder for alle virksomheter med tillatelse etter forurensningsloven som sysselsetter arbeidstakere. Den som er ansvarlig for virksomheten skal sørge for at det innføres og utøves internkontroll i virksomheten. At det mangler styringsdokumenter for virksomheten ved Gvelven fellesanlegg A/C er dermed et brudd på Internkontrollforskriften. Dette er å regne som et alvorlig avvik.

Avløpsnett til Gvelven fellesanlegg B

Øystein Gjellerud har rapportert at avløpsnettet til Gvelven fellesanlegg B verken har installerte regnvannsoverløp eller nødoverløp.

Det rapporteres om at det er 63 fritidsboliger tilknyttet avløpsnett til Gvelven fellesanlegg B. I skjemaet for årsrapportering rapporteres det at det ikke er tilknyttet ytterligere fritidsboliger på avløpsnett til Gvelven fellesanlegg B i løpet av 2022.

Gvelven fellesanlegg B

Det er for 2022 rapportert i Altinn at Gvelven fellesanlegg B har mottatt og behandlet 20 579 m³ avløpsvann og at ingenting har gått i overløp ved avløpsrensaneanlegget. I vedlagte skjema for årsrapportering er det flere steder angitt at vannmengden som er behandlet i 2022 er 2 058 m³. Statsforvalteren går ut fra at det er skjedd en tastefeil i Altinn og har rettet opp tallet til 2 058 m³ der også. Vi ber dere ta kontakt med oss dersom dette skulle være feil.

Dimensjonerende kapasitet for Gvelven fellesanlegg A/C er oppgitt til å være 251 pe (BOF₅). Dere har rapportert at den målte maksukebelastningen i 2022 var 268 pe (BOF₅). Dette betyr at anlegget er noe overbelastet med organisk stoff. Dere skriver i skjema for årsrapportering at belastningen er på ca. 90 % av anleggets kapasitet, selv om anleggets organiske kapasitet allerede er overskredet i maksuke.

Det er rapportert at det ikke er tatt prøver for analyse av avløpsvann i 2022. Manglende prøvetaking er et brudd på forurensningsforskriften § 14-11, samt gjeldende utslippstillatelse fra Flesberg kommune som setter krav til 6 ukeblandprøver av innløps/utløpsprøver i året for å dokumentere virkningsgraden ved anlegget. Manglende prøvetaking gjør at Statsforvalteren ikke har data til å si noe om hvor godt anlegget renses. Dette er å anse som et alvorlig avvik.

Også for Gvelven fellesanlegg B rapporteres det om at styringsdokumenter er under arbeid. Igjen presiserer vi at manglende styringsdokumenter for virksomheten er et brudd på Internkontrollforskriften. Dette er å regne som et alvorlig avvik.

Konklusjon

Øystein Gjellerud har rapportert utfyllende for Gvelven fellesanlegg A/C og B. Rapporteringen viser alvorlige avvik ved begge avløpsanleggene. For Gvelven fellesanlegg A/C er ikke den utførte prøvetakingen iht. krav i utslippstillatelse fra Flesberg kommune eller forurensningsforskriften kapittel 14. Ved Gvelven fellesanlegg B er det ikke utført prøvetaking av avløpsvann i det hele tatt. Begge anlegg mangler styringsdokumenter for sin virksomhet. Statsforvalteren ser alvorlig på samtlige av disse bruddene.

Så lenge Gvelven fellesanlegg A/C og B i Flesberg kommune ikke drives i tråd med tillatelse gitt i eller i medhold av lov, er nye tillatelser til påslipp, eller avtale om økte påslipp til avløpsrensaneanlegget, private eller bedrifter, regnet som forsettlig brudd på tillatelsen.

Vi tar med dette egenkontrollrapportene og årsrapportene for 2022 til etterretning.

For oppdatert informasjon om rapporteringskrav og metode viser vi til veileder for egenkontrollrapporteringen for avløp, som er tilgjengelig på:

<https://www.miljodirektoratet.no/skjema/avlop-rapportering/>

Rapporteringsskjema for 2023 vil være tilgjengelig for utfylling via Altinn fra februar 2024. Vi minner om at årsrapportering til Statsforvalteren skal legges som vedlegg i Altinn. Skjema for årsrapportering finnes i vårt skjemabibliotek:

https://www.statsforvalteren.no/siteassets/fm-oslo-og-viken/skjema-og-tjenester/miljo-og-klima/avlop---arlig-rapportering/rapporteringsskjema_endelig_oppdatert_statsforvalteren.docx

Egenrapportens data om årlige utslipp for avløpsrensaneanlegg vil bli lagt ut på nettstedet Norske Utslipp i juni 2023. Se <https://www.norskeutslipp.no/no/Avlopsannlegg/?SectorID=100>

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Mabel Katrine Trovum
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Terje Bogstrand
Flesberg kommune

Lampelandhagan 7

3623

LAMPELAND